

Orta Karadeniz Bölgesi İç Kısımları Tarihi Su Yapıları

Aslı Ülke

Yrd. Doç. Dr. Ondokuz Mayıs Üni.
Kurupelit Kampüsü, Müh. Fak.,
İnşaat Müh. Böl., SAMSUN
Tel: (362)312 19 19-1101
E-Posta: , asli.ulke@omu.edu.tr

Emre Kebapcıoğlu

Doktora öğrencisi, Ondokuz Mayıs Üni.
Kurupelit Kampüsü, Müh. Fak.,
İnşaat Müh. Böl., SAMSUN
E-Posta: kebapciogludemre@msn.com

Öz

Temel yaşam kaynağımız olan suyun biriktirilmesi, iletilmesi ve temini gibi su yapılarının tesisi, insanoğlunun varoluşundan bu yana önemini korumuş olup bugüne kadar bizlere birçok eser bırakılmıştır. Hala ayakta kalmayı başaran, tarihi su yapıları da bu eserlerin başlangıcını teşkil etmektedir. Teknolojik olarak bugünkü imkânlar olmamasına rağmen yeterli bilgi birikimi sayesinde, birçok problem çözülerek bizlere günümüze kadar ulaşabilen, temiz/kullanılabilir, kusuruz yapılar sunulmuştur. Günümüz şartlarında teknolojik ilerlemelerle birlikte yeni ve modern yöntemler gelişmiş olmasına rağmen, temiz çevre ve temiz suya erişim giderek zorlaşmaktadır. İçinde bulunduğumuz Orta Karadeniz Bölgesi çok fazla göz önünde olmasa da antik su yapıları açısından oldukça şanslı bir konumdadır. Üzerinde birçok medeniyet yaşamış olup tüm bu medeniyetler Kızılırmak ile Yeşilirmak gibi bölgenin yegâne su kaynaklarından en verimli şekilde faydalanmışlardır.

Orta Karadeniz Bölgesinde, Yeşilirmak Havzası etrafında bulunan tarihi su yapılarının incelenmesi ile su kaynakları çalışmalarında bulunan biz mühendislere geçmişten bugüne bir ışık tutacak ve toplumun su yapılarına dikkat çekmesi sağlanacaktır. Bu çalışmada özellikle havzanın iç kısımlarında yer alan Sivas, Tokat, Yozgat ve Çorum illerinde bulunan günümüze kadar varlığını koruyabilmiş köprüler, hamamlar, çeşmeler, suyolları araştırılmış, detaylı bir inceleme gerçekleştirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Antik, Su yapıları, Yeşilirmak, Kızılırmak, Orta Karadeniz

Giriş

Türkiye'nin pek çok bölgesinde, Hitit, Helenistik-Roma ve Selçuklu-Osmanlı dönemlerine ait barajlar, çeşmeler, sarnıçlar, hamamlar ve köprüler bulunmaktadır. Bu yapıların tümünü ya da bir bölümünü konu alan yayınlar, su mühendisleri, arkeologlar veya tarihçiler tarafından ele alınmıştır.

Bu çalışmada, Orta Karadeniz bölgesi iç kısımlarında yer alan tarihi su yapıları; Hitit, Helenistik-Roma ve Selçuklu-Osmanlı medeniyetleri olmak üzere 3 ayrı dönemde incelenecektir. Diğer tarihi eserler arasında biraz daha geri planda kalan su yapılarının ele alınması; günümüzde su kullanımı, su tasarrufu ve su bilinci konularına dikkat çekmek anlamında önem arz etmektedir.

Üzerinde yaşadığımız dünyada, insanoğlunun yaşamı su ile başladı ve yakın geçmişe kadar toplumlar suyu doğadaki hali ile tükettiler. İnsanlar su kaynaklarına yakın yerlere yerleşip medeniyetler kurdular. Kurdukları medeniyetlerin coğrafyasına ve iklimine göre suyu depoladılar, sevk ettiler ve filtrelediler. Suyun tüketiminde ve arıtılmasında sanayi devrimine kadar dikkat çekici bir gelişme görülmedi.

Dünyanın % 97,5' nin suyla kaplı olmasına karşın, bu suyun ancak % 2,5' i kullanılabilir durumdadır. Bu kısıtlı miktarın % 2' lik kısmının kutuplarda, 16 km kalınlığında buz kütleleri halinde bulunduğu düşünüldüğünde, suyun sadece % 0,5' lik bölümü kullanılabilir niteliktedir (Ulusoy, 2007). Su kaynaklarının sabit kalmasına karşı nüfusun hızla artması sebebiyle su ihtiyacı her geçen gün artmaktadır.

Su, her dönem önem verilen, üzerinde çalışılan bir konu olmuştur. Hititler döneminde su idaresi kurulduğu ve kanunlarda su konusunun yer aldığı çivi yazılı belgelerden anlaşılmaktadır. Yine Osmanlı Döneminde, Su Nezareti kurulmuş olup bu idare tarafından çeşitli su haritaları hazırlanmıştır.

Su, yaşam kaynağı olmasının yanı sıra kutsal amaçlı, şifa ve temizlenme amaçlı olarak da kullanılmış olup ortaya çıkan eserlerde mimarisine yansımıştır.

Hitit Dönemi Su Yapıları

Kızılırmak kavsi içinde kalan, genellikle dağlık alanlar arasındaki geniş düzlüklerle kaplı bölge bugün çoğunlukla araştırmacılar tarafından Hitit anavatanı, başka bir deyişle Hititlerin kendi ülkelerinden söz ederken kullandıkları gibi Hatti toprakları olarak kabul edilir (Duran, 2003).

Alaca Höyük Gölpınar Hitit Barajı

Alaca Höyük yerleşimi, Orta Anadolu'nun en eski antik kentlerinden birisidir. Bu kent, Hitit Devletinin Başkenti olan Hattuş'a 28 km mesafede, Çorum İli Alaca İlçesi, Alaca Höyük Beldesinde bulunmaktadır.

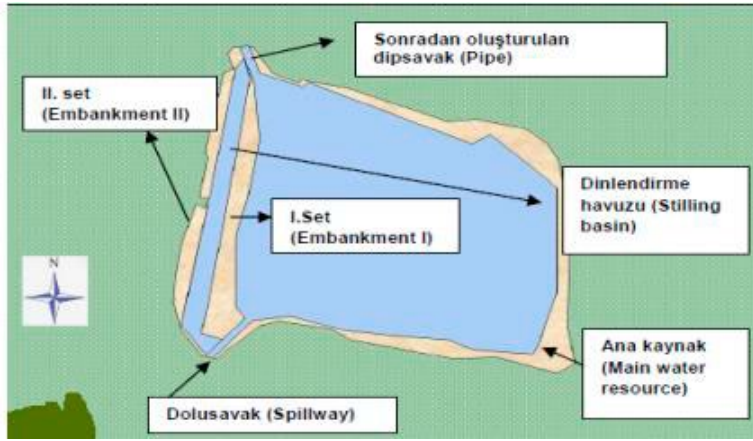
Gölpınar Hitit Barajının, Anadolu' nun ilk barajlarından birisi olması ve arkeolojik kazılar sonucu yeniden işlevlik kazanarak, Alaca Höyük çiftçilerinin sulama yapmasına imkân vermesi açısından önemlidir.

Kenarına kazı ekibi tarafından yerleştirilmiş, yazılı kitabeden edinilen bilgiye göre baraj M.Ö. 1240 yılında yapılmıştır. O dönemde göletlerin temizlenmesi, pisliklerden korunması, su kanallarının yılda en az bir kez temizlettiği ve bu yapılara zarar veren kişiye çeşitli cezalar verildiği kitabelerde yazılıdır. Yine belgelerden Kral IV. Tuthalya döneminde bölgede yoğun bir kuraklık yaşandığı, Mısır' dan gemilerle buğday getirildiği ve ertesi yıl kralın barajlar yaptırdığı bilinmektedir (Unutmaz, 2013).

Alaca Höyük Gölpınar Hitit Barajı, pınardan çıkan suyu toplamak için arazinin çukur yerine kemer şeklinde yapılmış olup yağış alanı 0,092 km², ortalama akım 0,015 m³/s, yıllık ortalama toplam yağış 388,40 mm, baraj gövde yüksekliği 2,5 m, rezervuar hacmi 27500 m³ olarak tasarlanmıştır (DSİ, 2009).

Şekil 1 Baraj Genel Görünümü(DSİ, 2009).Şekil 2 Savak Görünümü(DSİ, 2009).

Şekil 3 Çorum-Gölpınar Hitit Barajının Genel Görüntü Çizimi (DSİ, 2009).

Güneykale Su Derleme Yapısı

Ayrıca Hitit İmparatorluk başkenti Hattuşuş (Çorum-Boğazköy) Güneykale’ de ortaya çıkarılan bir yapının su toplamak amacı ile yapılan bent, 100 m uzunluğunda ve 30 m genişliğinde olup, meydana gelen gölalanı $92 \text{ m} \times 65 \text{ m} = 5980 \text{ m}^2$ dir (Öziş, 1984).

Boğazköy Pınar Kaptajı

Bu su yapısı Boğazköy’ deki bu su yapısı bir pınar kaptajı olup 2,6 m yüksekliğinde ve 1,4 m Genişliğinde taş kaplama bir kerhiz niteliğindedir. Son kısım 1,8 m Uzunluğunda, 1,1 m derinliğinde bir su toplama havuzu biçiminde olan bu yeraltı derleme yapısına, merdivenli bir girişle inilmektedir (Öziş, 1978).

Helenistik-Roma Dönemi Su Yapıları

Romalılar döneminde, su boruları için standartlar getirilmiş olup aynı zamanda borular isimlendirilmiş ve debi ölçümleri hesaplamalarına gidilmiştir. Vitruvius ve Frontinus adlarında 2 farklı debi ölçüm yönteminde ise ölçü birimi digiti kullanılmıştır. Dönemin su yapıları önceki dönemlere göre daha nicel tasarlanmıştır. Prof. Fahlbusch, hidrolik

hesaplar yapmış, kanalların eğimini belirlemiş, kesitlerin genişlik ve su yüksekliklerini tespit etmiştir (Bildirici, 2010).

M.Ö. 300 - M.S. 30 arası Helenistik Dönem, M.Ö. 27 - M.S. 395 arası Roma Dönemi, 395-1453 arası Bizans Dönemi olarak kabul edilmektedir. Bu dönemlere ait yapılar barajlar, su kemerleri ve kanalları, sarnıçlar, çeşmeler ve hamamlar olarak sıralanabilir.

Barajlar ve Sarnıçlar

Örükaya Barajı(Çorum), Alaca ilçesinin yaklaşık 10 km güney doğusunda Alaca ırmağının bir kolu üzerindedir. Sulama amaçlı olarak yapılan barajın kret uzunluğu 40 m olup, 60-70 cm kare kesit bloklardan birer memba ve mansap duvarı ile aralarındaki 4,5-5,5 metre genişliğindeki boşluğun toprak çekirdekle doldurulmak suretiyle inşa edilmiştir (Öziş, 1978).

Kızlar Kayası Sarnıcı(Yozgat), Çekerek ilçesine 4 km mesafede, Çekerek-Zile karayolunun sağında yer alan su sarnıcı; çok yüksek ve sivri bir kayanın üzerinden ırmak istikametine doğru toprak altındaki 160 basamaklı merdivenle aşağı doğru inilen bir yerde olup yüzeyden yaklaşık 3 m aşağıda dikdörtgen şeklinde kapısı bulunmaktadır.

Şekil 4 Kızlar Kayası Sarnıcı (Fotoğraf Ülke ve Kebapcıoğlu, 2015).

Ayazma(Tokat), Erbaa ilçesine bağlı Çamdibi Köyü'nün güneydoğusunda bulunmakta olup yarım yuvarlak planda inşa edilmiş yapı yarım kubbeyle örtülüdür. Bizans dönemi olan ayazmanın içinde, birer metre arayla yerleştirilmiş yuvarlak kemerli nişler görülmektedir. Bugün yıkık haldeki güney duvarın ortasından açılmış bir kanalla ayazmanın suyu tarla sulamada kullanılmaktadır.

Şekil 5 Ayazma (Tokat) (Fotoğraf Ülke ve Kebapcıoğlu, 2015).

Hamamlar

Sarıkaya Roma Hamamı(Yozgat), Anadolu’ da yapılmış Roma dönemine ait sayılı termal hamamlardan biridir. M.S. 2. yy ortalarında yapılan yapıda, yeraltından çıkan sıcak su kaynağı doğrudan kullanılmış olup mekânların zeminden ısıtılması sağlanmıştır. Günümüzde hamamın büyük kısmı yıkılmış olup yalnızca tonozlu arka mekâna geçişi sağlayan batı cephe duvarı ayakta kalabilmiştir. Bu kısımda 10 gözlü ve 2 katlı mermer kemerli duvar görülmektedir. Yaklaşık 30 m uzunluğundaki duvarın kuzey ve güney uçlarında dairesel havuz kısımları görülmektedir.

Şekil 6 Sarıkaya Roma Hamamı (İnternet 1).

Sebastapolis Hamamı(Tokat), Tokat ili Sulusaray ilçesinde bulunan Sebastapolis Antik kentinin doğu tarafında bulunmakta olup önünde toprak zeminli, moloz taş duvarlı bölüm yer almaktadır. İki sütunlu kapı kesme taşlarla örülmüş olup iç mekâna girişi sağlamakta ve bu kapıdan girildiğinde zemini düzgün taşlarla döşeli mekânda, kuzey-güney yönünden gelip doğu-batı yönüne giden atık su kanalı ortaya çıkmaktadır. Bu durum hamamın asıl su kaynağının ve kullanım alanının henüz kazılmamış bölüm altında olduğunu göstermektedir. Sütunlu girişin simetriğinde güney yönde iki sütun daha bulunmakta olup doğudaki sütunun ayağının dış tarafında (kuzey), taş bir kurna görülmektedir. Arkeologlar tarafından tespit edilen duvarlardaki kükürt izleri antik dönemde, bugün şehrin 3 km güneybatısında faaliyetini sürdüren kaplıcanın suyu ile çalışmış olacağını göstermektedir.

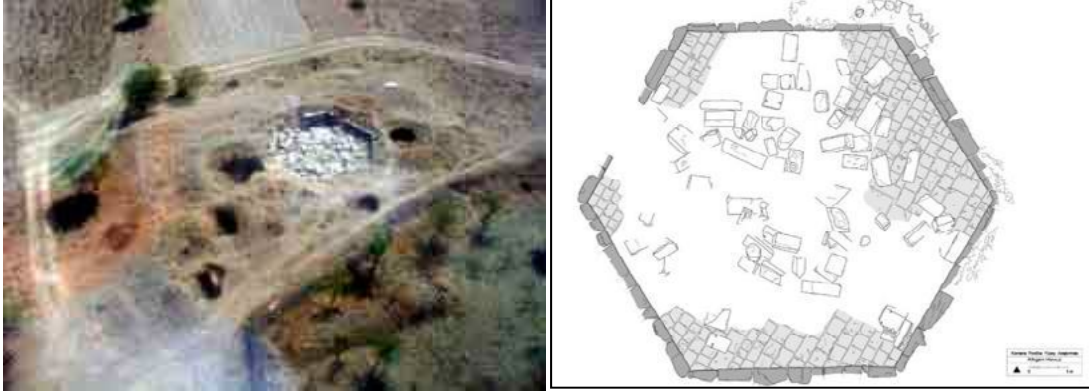
Şekil 7 Sebastapolis Hamamı(Tokat) (Fotoğraf Ülke ve Kebapcıoğlu, 2015).

Kral Kızı Hamamı(Tokat), Tokat ili Niksar ilçesinde 6,2 km uzunluğundaki surlarıyla Türkiye' nin ikinci büyük kalesi olan Niksar Kalesinde ki yaklaşık 100 m. uzunluğundaki gizli tüneli, kral kızlarının kaleden aşağıda bulunan Roma hamamına inmek için kullanılmakta olup hamama ait çalışmalar yapılmaktadır.

Şekil 8 Hamama çıkan tünel(Tokat) (Fotoğraf Ülke ve Kebapcıoğlu, 2015).

Roma Havuzu(Tokat), Tokat Merkeze bağlı Kılıçlı Köyü' nün güneydoğusundaki kazılar sonucu açığa çıkartılan havuz altıgen planlı ve kesme taştan oluşan bir yapı olup çevresinde pişmiş toprak su künkleri vardır. Altıgen yapının her bir duvar uzunluğu 5 m çapı ise 10,55 m' dir. Taşlardan birçoğuna oyularak su kanalı yapılmış olup tabanında su giderleri mevcuttur.

Şekil 9 Altıgen Roma Havuzu(Tokat)(İnternet 2).

Çeşmeler

Komana Çeşmesi(Tokat),Tokat'ta Roma ve Helenistik döneme ait izlerin bulunması amacıyla, Komana Antik Kenti'nde yürütülen kazı çalışmaları kapsamında, Roma dönemine ait olduğu tahmin edilen çeşmenin bir bölümü ortaya çıkartılmıştır. Roma dönemine ait çeşme 2012 yılında bulunmuş olup altıgen yapıdır. Künk sistemi kullanılmış ve pişmiş topraktan borularla suyu getirilmiştir.

Köprüler

Leylekli Köprü (Yılanlı köprü)(Tokat), şehrin içinden geçen Çanakçı Deresi üzerinde Arasta Camii yanında olup tek kemerli yarım daire şeklindedir. İsmi kilit taşının

üzerinde yer alan kabartma tekniği ile yapılmış ağzında yılan tutan leylek figüründen alır, aynı zamanda bu kabartmanın altında bulunan Haç işareti köprünün Bizans dönemi yapılmış olabileceğini göstermektedir.

Şekil 10 Leylekli Köprü
(Fotoğraf Ülke ve Kebapcıoğlu, 2015).

Şekil 11 Çekerek Irmağı-Sulusaray Köprüsü
(Fotoğraf Ülke ve Kebapcıoğlu, 2015).

Çekerek Irmağı- Sulusaray Köprüsü

Çekerek Irmağı üzerinde bulunan ve bugün de kullanılmakta olan köprünün kesin inşa tarihi bilinmemekle birlikte Sulusaray (Sebastapolis) antik kentindeki diğer kalıntılar gibi Roma döneminden kaldığı tahmin edilmektedir. Her iki kıyıdan itibaren büyük kemere doğru hafif yokuşlu şekilde yapılmış olan köprü bugün altı gözlüdür. Yuvarlak altı kemer gözünden, köprünün ortada yer alan iki kemer gözü diğerlerinden daha geniş ve yüksek tutulmuştur. Kemerlerde düzgün kesme taş, diğer bölümlerde kaba yonu taş kullanılarak inşa edilmiştir.

Selçuklu ve Osmanlı Dönemi Su Yapıları

Osmanlı döneminde dini ihtiyaçları karşılayan camilere ve camiler yanında çeşme, sebile ve şadırvan yapımlarına çok önem verilmiştir. Kanuni döneminde başkent İstanbul' da büyük gelişme ve genişlemeler olmuş kentin Roma ve Bizans dönemlerinden kalan su yolları kentin ihtiyacını karşılayamaz duruma gelmiştir. Osmanlı Sultanı, büyük Türk Mimarı Sinan' ı (1490-1588) su sorununu çözmek için görevlendirmiştir (Bildirici, 2009).

Bu devrin su mühendisliğinde şu özellik görülmektedir. Yapıya genellikle pişmiş toprak künkler veya pöhrenkler için toprak altından gelen su, dahili bölümlerin fonksiyonlarına göre, uygun veya birkaç yerden dış duvarın içine girmekte, şakuli künklerle duvar içinde yükselmekte, su akıtılacak kısımlarda da yekpare taştan oyulmuş bir hazneye dökülmektedir. Künklerle teşkil olunan su borularında istikametini değiştirdiği kırılma veya birleşme noktalarında artan basınca karşı bugün ki gibi (L),(T),(Y) şeklinde dökülmüş künklerin yerine daha mukavim bir malzeme olan taştan oyulmuş özel parçaların kullanılmıştır (Önge, 1997).

Hamamlar

Ali Paşa Hamamı(Tokat), 1572 yılında Kanuni Sultan Süleyman Oğlu Şehzade Süleyman'ın damadı Ali Paşa tarafından Ali Paşa Camii ile beraber yapılmıştır. *Pervane Hamamı(Tokat)*, 1275' te Selçuklu Veziri Muineddin Pervane tarafından yapıldığı sanılmaktadır.14-15. yy. yapılan *Büyük Hamam(Niksar, Tokat)*, 1656 yılında yapılan *Çifte Hamam(Zile, Tokat)*, 1394-1395 yılları arasında Hacı İvaz Paşa tarafından yapılan *Halil Bey Hamamı(Pazar, Tokat)*, *Erkilet Hamamı(Pazar, Tokat)*,1437 yılında yapılan Sultan 2. Murat' ın lalası Yörgüç Paşa tarafından yapılan *Yörgüç Paşa Hamamı(Tokat)*, 13.yy.' da yapılan *Mustafa Ağa Hamamı(Tokat)*, 15.yy.' da yapılan *Çavuş Hamamı(Niksar, Tokat)*Tokat' ta bulunan belli başlı hamamlardır.

Çapanoğlu Hamamı(Yozgat), Çapanoğlu Süleyman Bey tarafından 1793 yılında yapılmıştır. *Akdağmadeni Hacı Hamamı(Yozgat)* ise 1895 yılında yapılmıştır(Acun, 1975).

Çorum Paşa Hamamı, 1484 yılında Taceddin İbrahim Paşa tarafından yaptırılmıştır. *Kargı Mihr-i Hatun Hamamı(Çorum)*, 1635 yılında Sultan IV. Murat tarafından, İran seferi sırasında ordusunu burada konaklatarak, eşi Mihri Hatun' un burada ölmesi üzerine Kargı' ya gömerek, adına vakıf kurdurmuş ve kenti imar ederek burada cami ve hamam yaptırmıştır.

Kurşunlu Hamamı(Sivas), 1576 yılında Sağır Behram Paşa tarafından yapılmıştır. *Meydan Hamamı(Sivas)*ise1564 yılında yaptırılmıştır.

Çeşmeler

Tokat çeşmelerinin en tanınmışları; Oğul Bey Çeşmesi, Soğukpınar Çeşmesi, Çerbikpınar Çeşmesi, Pazarcık Çeşmesi, Mevlevihane Çeşmesi, Acemşir Çeşmesi, Alaca Çeşmesi, Şeyh Şehabettin Çeşmesi, Uzunseki Çeşmesi, Kasaphane Çeşmesi ve Musa Bey Çeşmesi'dir.

Yozgat çeşmelerinin en tanınmışları; Çapanoğlu Çeşmesi(1780), Musa Ağa Çeşmesi(1785), Kuşçu Köyü Çeşmesi(1813), Büyüknefes Köyü Çeşmesidir(1843). Çorum' da İskilip Çeşmeleri, Osmancık Baltacı Mehmet Paşa Çeşmesi belli başlı çeşmelerdir(1705).

Köprüler

Hıdırlık Köprüsü(Tokat), 5 gözlü olup, 151 m. uzunluğunda ve 7 m. genişliğindeki köprü kesme taşla yapılmış 700 yıllık Selçuklu eseri bir köprüdür. *Pazar Köprüsü(Pazar, Tokat)*, Yeşilirmak üzerine kurulmuş olup tarihi İpek Yolunun Mahperi Hatun Kervansarayı'na ulaşımını sağlamıştır. Köprünün yapılışı 1235-1240 yıllarında yapılmış olduğu kabul edilip dört kemer gözlü olarak inşa edilen köprünün genişliği 5,30m' dir. Kenarlarında 0,40m genişliğinde ve 0,55m yüksekliğinde taştan korkuluklar vardır. Köprünün sivri kemer açıklıkları, merkezden yanlara doğru kademeli şekilde daralmaktadır. Ancak merkezdeki kemer gözünün bir yanında iki diğer yanında tek açıklığın yer alması, asimetrik bir görünüme neden olmaktadır. *Talazan Köprüsü(Erbaa, Tokat)*, Kelkit ırmağı üzerinde kurulmuş olan köprü, kesme taştan yapılmış olup yedi sivri kemer üzerine oturtulmuştur. Boyu 147 m, eni 10 m ve

yüksekliği 9 m' dir. *Kaleköy Köprüsü*, Kelkit Irmağı ile Tozanlı Irmağı'nın birleştiği Boğazkesen (Kaleboğazı) Mevkiinde kurulmuştur. Üst yapısı tamamen yok olmuş köprünün bugün sadece beş ayağı kalmıştır. Harap durumdaki beş ayağın batı, yani suyun geliş yönünde üçgen biçimli sel yaranları bulunmaktadır. Dört gözlü köprünün kemerlerinin türü hakkında bir şey söylemek bugün için mümkün değildir. Düzgün kesme taş malzeme kullanılarak inşa edilmiş köprünün yapım tarihi bilinmemektedir.

Şekil 12 Kaleköy Köprüsü.(İnternet 3). Şekil 13 Bayazıt II Köprüsü.(İnternet 4).

Kesik Köprü(Yozgat), Çekereksu üzerine kurulmuş olup 13.yy da 5,5 m eninde ve 65 m uzunluğunda inşa edilmiştir. *Karabıyık Köprüsü*(Yozgat), Konak Suyu üzerinde kurulmuş olup Yavuz Sultan Selim Tarafından Mısır Seferine giderken yaptırılmıştır. *Şefaati Köprüsü*, Kızılırmak Nehrinin Delice kolu üzerinde kurulmuş olup kemer açıklığı 8 m, kemer yüksekliği 3,2 m olmak üzere kesme taş bir yapıdır (Acun, 1975).

Bayazıt II (Koyun Baba) Köprüsü(Çorum), 15. yy.da yapılan köprü Kızılırmak üzerine inşa edilmiş olup uzunluğu 250 m., genişliği ise 7,5 m' dir. Dikdörtgen kesitli sarı kesme taşlardan yapılmış olan köprü sivri kemerli 19 gözlüdür. Ancak bugün zamanla ırmak birikintileriyle dolması nedeniyle 15 gözü görülebilmektedir.

Boğaz Köprüsü(Sivas), 1526 yılında yapılmış olup 101,96 m uzunluğunda ve 4,45 m genişliğindedir. *Eğri Köprü*(Sivas), 16. yy da yapılmış olup 179,60 m uzunluğunda ve 4,55 m enindedir. Köprü on sekiz yuvarlak kemerli olup en büyük kemer açıklığı 7,7 m' dir. *Kesik Köprü*(Sivas), Kızılırmak üzerinde kurulan köprü 1292 yılında yaptırılmış olup Selçuklu döneminden günümüze gelmiştir. Köprünün toplam uzunluğu 326,35 m ve eni 4,95 m. Olup en büyük kemer açıklığı 7,9 m' dir (Denizli, 1998).

Sivas' da bulunan diğer başlıca köprüler; Şahruh Köprüsü, Yıldız Köprüsü, Handere Köprüsü, Gemerek Köprüsü, Acısu Köprüsü ve Kız Köprüsüdür.

Sonuç

Tarihi su yapıları ile ilgili birçok çalışmalar yapılmış olmasına karşın bu çalışmada Orta Karadeniz Bölgesi ele alınarak buradaki eserlere dikkat çekilmiştir. Yeşilirmak ve Kızılırmak ile çevrilmiş bu bölge geçmişte önemli olduğu kadar günümüzde de su potansiyeli açısından önemini korumaktadır. Bu çalışmada, bazı eserler yerinde görülüp incelenerek bazıları ise önceki çalışmalardan tespit edilerek güncel kaynaklarla ele alınmış olup biz araştırmacılara ışık tutacaktır.

Kaynaklar

Acun, H.(1975)Yozgat ve Yöresi Türk Devri Yapıları Kitabı, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara.

Bildirici, M., (2009)Tarihi Su Yapıları Kitabı, Devlet Su işleri Genel Müdürlüğü Yayınları, Sayfa 69, Ankara.

Bildirici, M. (2010)Tarihi Su Yapıları Derlemesi, Sayfa 42, İstanbul.

Denizli, H.(1998) Sivas Tarihi ve Anıtları Kitabı.

D.S.İ.(2009) M.Ö. 1250'den Günümüze Hitit Barajı. DSİ V.Bölge Müdürlüğü, 5.Dünya Su Forumu, İstanbul.

Duran, Y.(2003)Hitit dönemi Anadolu coğrafyasının incelenmesinde yeni bir yaklaşım. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Önge, Y.(1997)Türk mimarisinde Selçuklu ve Osmanlı Dönemlerinde su yapıları. Türk Tarih Kurumu, Ankara, Türkiye.

Öziş, Ü. (1978)Anadolu'da ki tarihi su yapılarının çağdaş önemi. Türkiye İnşaat Mühendisliği 7. Teknik Kongresi 25-27 Ekim, Ankara.

Öziş, Ü. (1984) Su mühendisliği tarihi açısından Anadolu'da eski su yapıları. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Unutmaz, İ. (2013) Anadolu' da Antik Dönemden Günümüze Su Mühendisliği Harikaları. Wilo, İstanbul, Türkiye.

Ulusoy, K. (2007) Küresel Ticaretin Son Hedefi: Su Pazarı. Kristal Kitaplar Yayınevi, Ankara, Türkiye.

İnternet 1, <http://www.yozgatkulturturizm.gov.tr/TR,92801/sarikaya-roma-hamami.html>

İnternet 2, http://www.tokatkultur.com.tr/haber_detay.asp?haberID=467

İnternet 3, <http://trip-suggest.com/turkey/tokat/kizilcubuk/>

İnternet4, <http://www.corumkulturturizm.gov.tr/TR,58715/su-kemerleri-cesmeler-kopruler.html>